

Budapest

Magyar Nemzeti Múzeum

DELIBAČKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslobođenja 3. szám. (Wagner palota.) Telefonszám: 137, éjjel 488. Sürgőny cím: „Délbácska”, Novisad

NOVIŠAD, 1925. ÉMBER 19.

VI. évfolyam

SZOMBAT

217. szám

Előfizetési ára: egy hóra 35, három hóra 105, fél évre 210 és egész évre 420 dinár. Kéziratokat nem adunk vissza. Egyes szám ára: 1.50 dinár

Egy tudós halálára

Erdély magyarsága nagy halottat sirat. Te-kintetes és tudós László professor uram, a sepsiszentgyörgyi református kollégium büszkesége, az archologia tudományának európai nevű művelője két nap óta nincs többé. Az aggastyánt vizsgára vetette a bürokrácia kegyetlen kiméletlensége, s az agg tudós szervezete nem tudta kiállani a vizsgával járó izgalmakat. A test, amely egy sokszázados multba röpenni tudó léleknek volt porhüvely, a századok ölen nem tudta elviselni egyetlen perc irtózatot sulyát. Agyszélhűdés, tüdőgyulladás, s a valamikor tudományt és millió regét csurgó ajakról egyetlen hörgéssel elszállott a lélek. Hat hónappal ezelőtt a román uralkodó tisztelte meg magas látogatásával a tudós professzort, aki a nyelvvizsgát elrendelő román közoktatásügyi miniszternél sokkal érdekesebb dolgokat mondhatott uralkodójának, mert a román király nem sokkal később ismét felkereste a professzort, végigjárta a nagyértékű múzeum összes szobáit, érdeklődéssel hallgatta a tudós magyarázatait, aztán barátságosan megveregette vállait és eltávozott. Két hét múlva egy magas királyi kitüntetést kézbesítettek a professzornak és egy hadügyminiszteri rendeletet a sepsiszentgyörgyi helyőrség parancsnokának. A parancs minden Sepsiszentgyörgyön átutazó román hadseregbeli tisztnek kötelességévé tette a múzeum meglátogatását. László Ferenc uram aggastyánsága, tudása és királyi kitüntetése birtokában mégis jelentkezni volt köteles a vizsgán, ahol két mankóra támaszkodva azt kellett bebizonyítania, hogy tudja az „eszem” igének jelen-, mult- és jövőidejét egyaránt. Tudós professor uram ezt már akkor se tudta és most már még kevésbé tudja. A román sovinszta türelmetlenség által diktált vizsgarendelet pedig megelégedett lehet ezzel az eredménnyel. A professor két ásitó irnok előtt elégtelent kapott, s lelkében az ember őstörténelmének minden emlékezetével, s mellén a román király ordójával csendesen, békésen behanyatlak a sirba. Ma magyar sors ez, de tudós László Ferenc uram nem volt „magyar tudós”. Tudós volt csupán a szó nemes, szent, tiszta és tiszteletreméltó értelmében. Tudós volt husz európai tudományos intézet és ugyanannyi folyóirat, ezernyi neveltje és a román uralkodó szerint is. Csak Anghelcsu, a román Pribicevics szerint nem volt tudós. Mert mi az, ha valaki mindent tud, de nem tud románul? Ugye feleim, semmi az? Senki az, aki nem ad román nyelven egyenes és határozott választ eme nevezetes kérdésre: Mi a mult ideje az „eszem” igének? László Ferenc professor uram most már az Örök Vizsgáztató előtt áll, s bizonyal bátor és nyugodt igennel fog megfelelni erre a szelid kérdésre: Ióságban és becsületben élt-e odalenn fia? És az egyszerű kérdésre könnyesen fog felcsillanni az agg professor szeme: Hiszen vannak még ilyen kérdések is! Nem a földön ugyan, mert itt erről már régen leszoktatták a nagy halott még élő testvéreit, de „odafönn” ahol nagyon még osztó igazság. S a tudós felelni fog: Jól és becsületesen éltem én Uram, Istenem... A román nyelvtenban talán igen, de emberi érényekben nem voltam fogyatékos.

Mert odafent, hisszük, ennyi is elég. (x)

KÜLFÖLDI KÖLCSÖNRŐL TÁRGYAL A KORMÁNY

Amerika követeli a háborus adósságokat

Amerika hadicélokra nem ad kölcsönt — Szojadinovics pénzügyminiszter a háborus adósságok rendezésére Amerikába utazik

Beogradból jelentik: A pénzügyminiszteriumból nyert értesüléseink szerint a kormány nagyobb külföldi kölcsönt akar felvenni. Eddig Amerikából számos ajánlat érkezett már a kölcsönre, amelyet 100—150 millió dinárra kontemplálnak. A kormány ezt a kölcsönt a forgalmi eszközök megjavítására és a nagyipar támogatására akarja fordítani. Az amerikai kormány máris kijelentette, hogy csak akkor engedélyezi a kölcsönnek az Egyesült Államok területén való elhelyezését, ha a kormány biztosítékot nyújt arra vonatkozólag, hogy a kölcsönt nem fordítják hadianyagok beszerzésére. Az amerikai ajánlattevők a kölcsön garanciájául a monopoljövdelem leköttetését kívánják.

Az amerikai kölcsön felvételével kapcsolatos az a hír terjedt el, hogy a kormány Rádics Szeptánt akarja kiküldeni az amerikai kölcsöntárgyalások vezetésére. Hivatalosan ugyan nem erősítették meg ezt a hírt, a mai helye-

zet figyelembevéve azonban nagyon valószínű, miután a kormánynak érdekében áll a Genfből visszaérkező Rádicsot Amerikába utaztatni.

Rádicspárti körökben már most erős mozgalom indult meg annak érdekében, hogy Rádics minden körülmények között felmentessék az amerikai ut alól.

A kormány az amerikai kölcsönön kívül még egy másik kölcsönt is fel akar venni, amiből elsősorban az ország városainak kölcsönt beruházásokra. Ennek a kölcsönnek a felvétele esetében Beograd és Zagreb részeseinek előnyben az ország többi városaival szemben.

Amerika Jugoszláviától is követeli a háborus adósságok rendezését, ezért Szojadinovics Milán pénzügyminiszter vezetésével rövidesen egy bizottság megy Amerikába, amely ott tárgyalni fog a háborus adósságok rendezése ügyében.

A KISEBBSÉGI KÉRDÉS AZ EURÓPAI POLITIKA HOMLOKTERÉBEN

Az elégedetlenek negyven milliós hadserege

A román kormány sürgősen rendezi a kisebbségi kérdést

Páris, szeptember 18. A párisi Soir genfi kiküldöttje a kisebbségi kérdést mint a jövő egyik legnagyobb veszedelmes problémáját ismerteti. A népszövetségi tanács törékenyek érezvén magát igyekezik tagjai között a szakítást elkerülni. Így a kisebbségi csitítására, amelyek akadályozzák a tanácskozást, meghallgatják azokat és támogatják őket, bár a szövetség egyes tagjainak kellemetlenséget okoznak ezzel.

A kisebbségek most kétségbeesésükben rendszeres együttműködést terveznek. Tíz országon át a Baltikumtól a Brennerig hatalmas mozgalom van készülöben. Az elégedetlenség negyven milliós hadserege felkel, hogy felhívja magára a világ figyelmét. Tegnap izóltságában még gyenge, holnap megszervezve hatalmas erök. A tudósító végül felhívja hivatalos körök figyelmét a Genfben októberben tartandó kisebbségi konferenciára és a probléma fontosságára.

Bukarest, szeptember 18. A lapok jelentése szerint a bánati és erdélyi magyar telepések ügyének genfi tárgyalása, valamint más hasonló természetű kérdések aktualitása arra indította a kormányt, hogy a Vaitoianu helyettes miniszterelnök elnöklésével legközelebb megtartandó minisztertanács napirendjére több kisebbségi kérdés tárgyalását tűzze ki. A lapok jelentése szerint ez a kérdés lesz a minisztertanács legfontosabb feladata, mivel lehetetlen megakadályozni, hogy a kisebbségek csaknem minden ügyükben a külföldhöz forduljanak jogorvoslásért. A minisztertanács előtt több javaslat fekszik, amelyek közül legjelentősebb a belügyminiszter javaslata, amely hírszerint erdélyi belügyminisztérium felállítását tervezi, a bukaresti belügyminisztérium fennhatósága alatt. Ennek a kisebbségi ügyek intézése lenne a feladata. Híre járt, hogy Angelescu közoktatásügyi miniszter visszavonja, illetve módosítja az annak idején nagy port felvert iskolaügyi törvényjavaslatát. A kormány állítólag békésen kívánja rendezni a kisebbségi kérdéseket, azonban olyan javaslatok is fekszenek előtte, amelyek a legszigorubb rendszabályok igénybevételét sürgetik.

Genf, szeptember 18. A leszereléssel foglalkozó III. számú bizottság tegnap délelőtti ülésén Markovics jugoszláv delegátus válaszolt gróf Apponyi Albert és Tanczos Gábor tábornok minapi beszédére. Csodálkozásának adott kifejezést, hogy Apponyi Erópának annak a részében, ahol Magyarország fekszik, nem hisz a regionális egyezmény lehetőségében. A gyűlésen beszéltek még a cseh, lengyel, svéd, japán delegátusok is. A tegnapi nap vitáját az angol delegátus fejezte be, aki annak a reményének adott kifejezést, hogy a megválasztandó bizottság megtalálja a benyújtott javaslatok összeegyeztetésének módját. Valószínű, hogy a

javaslatok a főbizottsághoz jutnak, amelynek tagjait később állapítják meg.

Genf, szeptember 18. A hatodik főbizottság, amely politikai kérdéseket tárgyal és így a kisebbségi kérdésekben is illetékes, tegnap ülést tartott. Vicomte Cecik brit delegátus foglalkozott azzal a 3 javaslattal, amelyet Apponyi Albert terjesztett a közgyűlés elé. Annak a véleményének adott kifejezést, hogy ily kényes kérdésben mint amilyen a kisebbségi kérdés, a bölcsesség azt parancsolja, hogy mellőzzék az ujitást és ne avatkozzanak a tanács prerogatíváiba.

A „Vreme“ a Beogradban megnyílt jogászkonferenciára több mint ezer résztvevő érkezett a fővárosba az ország minden részéről, az igazságszolgáltatás, az állami adminisztráció és a jogtudomány képviselői. A jogászkonferencia nemcsak jogász, hanem különösen nemzeti és politikai szempontból is rendkívül jelentős. Mint professzionális manifesztáció hivatva van arra, hogy kiemelje azt a szerepet, amelyet az országban a jogrendnek szántak; mint jogászai testület, hogy a nyilvános és magánjog kérdéseit szabályozza. Legfontosabb teendője a törvényhozás unifikálása és az eddigi türethetetlen állapotok megszüntetése. Nemzeti és politikai szempontból azért nagyjelentőségű a jogászkonferencia, mert alkalmat nyújt a három ország jogászainak, hogy eszméiket kicseréljék és tudásuknak legjavát nyújtsák, ami az ország érdekeinek a legjobban megfelel. A megbeszélés után, amelyet az ország két legerősebb pártja kötött, a jogászkonferencia a legfontosabb politikai eseménye nemzeti életünknek, mert a testvériségnek és az ország népei együttműködésének legszebb manifesztációja. A jogászkonferenciát tehát mindenki a legmelegebben üdvözlözi s az ország reméli, hogy a Beogradban lefolyt tárgyalások végre-valahára megkötik az egységes törvényhozást és a legmodernebb alapra feleltetett törvényeket, amelyeket olyan régen nélkülözünk.

A „Recs“ a Beogradban megjelenő „Politicki Glasnik“ című hetilappal polemizál, amely utóbbi időben állandóan támadja Pribicevicset és a független demokratapártot. A támadásokat bizonyos körök pénzelik, akiknek nem tetszik Pribicevic hazafias működése és Pribicevic sikerei az országban. S bár a „Politicki Glasnik“ a támadások egész özönével halmozza el Pribicevicset, a sorok között mégis kénytelen megállapítani, hogy „Pribicevicnek nagy sikere volt a nép között.“ Már most a siker fájhat a radikális-párti szócsőnek, mert ugyanabban a cikkben a kormányhoz fordul és követeli, hogy Pribicevicnek agitációja ellen hasonló törvényt kellene életbeléptetni, mint amilyen az állam védelméről szóló törvény. A szeg tehát kibújt a zsákjából és most már világos a tendencia is. Pribicevic működése tisztán államalkotó s ezt akarják megakadályozni a Pasic-párttal bratyizó rádicsék. De Pribicevic nem ijed meg, a „Politicki Glasnik“ fenyegetéseit nem riasztják el, hogy folytassa a haza érdekében kifejtett működését. Ezek a fenyegetések jellemzők a mai viszonyokra és arra a cinizmusra, amelylyel ezt az országot kormányozzák. És önkéntelenül is eszünkbe jut a régi Franciaország egyik diplomatájának szállóigévé vált kijelentése: Vajjon a legparányibb ésszel is lehet egy országot kormányozni? Erre feleljenek azok, akik a Pribicevic elleni hajszát megindították.

A „Politika“ a montenegrói Njegos ünnepélyek jelentőségét ecseteli és Rade vladika, a szerb nép legnagyobb költőjének szentel meleg szavakat. Rade vladika nemcsak mint költő, hanem mint bölcs államfő is hervadhatatlan érdemeket szerzett s az ő szelime lebeg még mindnyájunk előtt akkor, amikor a Lovcen hegyen gyűlnek össze az ország népei, hogy hódolatukat fejezzék ki a szerb nemzeti hőst és a legnagyobb és legjobb szerb szellemét.

Olvassa a Délbácskát!

NAGYFEJŐ

NOVI SAD, JEVREJSKA 9.

Előnyomda, himzőterem és gombáthuzás.
Legújabb tüggöny, stor s fehéremű minták

MAGYAR KISEBBSÉGEK ERDÉLYBEN

A román kormány tárgyalni fog a magyarsággal

Többé nem engedik a Népszövetség elé vinni a magyar panaszokat

Kolozsvárról jelentik: Román kormánykörökben a legkellemetlenebb impressziókat keltette az a mód, amellyel Erdély magyar kisebbsége a Népszövetség elé vitte a telepések ismert ügyét. Teljesen beavatott forrásból nyert információk szerint a minisztertanács tegnapi ülésén elhatározta, hogy a legközelebbi időn belül tudnoscokozásra hívja össze a kisebbségi szervezetek vezetőit, hogy velük a kisebbségi sérelmekről tárgyaljon. Bukaresti jelentés szerint a kormány ezzel akarja megakadályozni, hogy a kisebbségek panaszai a jövőben

ismételten a külföldi közvélemény elé juthassanak.

A terv megvalósítására a kormány külön erdélyi osztályt fog felállítani, amely állandó permanenciában fogja tárgyalni az előforduló panaszokat. Ettől a jószándéku kezdeményezéstől eltekintve a bukaresti kormány felhivatalos lapja, a „Viitorul“ hosszabb cikkben foglalkozik a Népszövetség elé juttatott erdélyi panaszokkal, s megállapítja, hogy „a romániai magyarság eljárása román állampolgárokhoz méltatlan volt“.

Románia biztonsági szerződést ajánlott a szomszéd államoknak

Genf, szept. 18. A Journal de Geneve a következő nyilvánvalóan sugalmazott jelentést közli:

Duka román kiküldött a nemzetek szövetségének közgyűlésén nagy vonatkozásokkal körülírt formában Románia valamennyi szomszédainak ajánlatot tett a kölcsönös garancia-paktum szerződés közvetlen megkötésére. Ugy

tuadják, hogy ezt a gondolatot, amelynek fontosságát senki figyelmét nem kerülte el, az egyik érdekelt küldöttség azonnal méltánytalanul találta. Románia egyik szomszédos államának a képviselői érintkezésbe léptek Dukával arra nézve, hogy a paktum-szerződés feltételeit megállapítsák.

SZOVJETOROSZORSZÁG ANGLIA ELLEN

A fenyegető vörös veszedelem

Beengednek-e Amerikába egy szovjet-kiküldöttet? Az angol belügyminiszter a vörös veszedelemről

Saklatvala angol kommunista képviselő tervezett amerikai útja élénken foglalkoztatja az angol és az amerikai sajtót. Joynson-Hicks Anglia belügyminisztere nyilatkozott a sajtónak és kijelentette, hogy meggyőződése szerint Moszkvával szoros együttműködésben kísérlet van folyamatban az angol alkotmány felforgatására.

London, szeptember 18. A Daily szerint Sir Villiam Joynson-Hicks belügyminiszter a lap tudósítójának a „vörös veszedelemről“ a következőket mondotta: Kérdést intéztek hozzám, hogy miért nem akadályozom meg Saklatvala kommunista képviselőnek az Egyesült Államokba való elutazását? Ez nem áll módomban, minthogy Saklatvala brit állampolgár. Ha módomban állana, egy pillanatig sem haboznék, hogy közbelépjek. A miniszter elmondta még, hogy nem kételkedik abban, hogy Moszkvával szoros együttműködésben kísérlet

van folyamatban a brit alkotmány felforgatására. A közönség azonban megbizhatik abban, hogy a belügyminisztérium a dolgok menetét hiven és pontosan követte. A miniszter bejelentette, hogy október havában a beszédek egész sorát fogja mondani melyben megfogóbb győzni polgártársait arról, hogy a vörös veszedelem valóban fennáll és hogy ha a jelenlegi nehézkes eljárás a felforgató üzemekkel szemben elégtelennek fog bizonyulni a végrehajtó hatalomnak messzebbmenő hatáskört kell kapnia.

Washington, szeptember 18. A Philadelphia Public Leiger és a Washington Post annak a nézetének adtak kifejezést, hogy Saklatvala angol kommunista képviselőt, aki mint az interparlamentáris unió brit delegációjának tagja, az Egyesült Államokba szándékozik utazni, az amerikai törvények értelmében nem kellene az Egyesült Államok területére beengedni.

A jogászok első kongresszusa Beogradban

Beogradból jelentik: Tegnaptartották meg az ország jogászai első kongresszusukat Beogradban. Mintegy ezer jogász, bíró és ügyvéd jött össze az ország minden részéből, hogy résztvegyen a kongresszuson.

Délután 10 órakor nyitotta meg a kongresszust Neszorovics Gyóka a beogradi semmitűszék nyugalmazott elnöke és köszönetet mondott, amiért őt választották meg az első jogászkonferencia első elnökévé. Együttal örömet fejezte ki, hogy mint beogradi, az ország fővárosában üdvözölheti az ország minden vidékéről összegyűlt jogászokat. Ezután bemutatta a kongresszus résztvevőinek a megjelent előkelőségeket. Pokorni tábornokot, Bajics képviselőt, dr. Maironit, a zagrebi hétszemélyes bíróság elnökét, dr. Farkast, a sarajevói legfelsőbb bíróság elnökét, Ribarzs Ottokárt, dr. Pelcs Dusán volt minisztert, Szlobodan Jovanovics egyetemi tanárt és a végén Mazuronic tábornokot a király képviselőjét, akit viharos lelkesedéssel üdvözölt a kongresszus.

Uzunovics Nikola minisztert, Gyurisics Markó igazságügyminiszter helyettesét kérte ezután fel az elnök a kongresszus megnyitására.

Uzunovics Nikola a kormány nevében üdvözölte a kongresszus résztvevőit és bizto-

sította őket a kormány bizalmáról, mert megvan győződve arról, hogy az ország érdekében hasznos munkát fognak kifejtetni. Jó munkát kívánva a kongresszusnak, megnyitottnak jelentette azt ki.

Henri beogradi csehszlovák konzul a csehszlovák jogászok nevében üdvözölte a kongresszust, amely az emberiség érdekében dolgozik. Az egyes referátumok tárgyalása során elsőnek Markovics Bozsa egyetemi tanár beszélt arról, hogy szabad-e beleszólást adnia a laikus elemnek a büntetőtárgyalásokba. Ezzel a délelőtti ülést be is fejezték.

A délután 5 órakor megnyitott ülésen perekről tárgyaltak. Először arról tárgyaltak, hogy polgári pereknél megengedhető-e nagyszámú tanu kihallgatása. Anélkül, hogy e kérdésben döntést hoztak volna áttértek az örökség tárgyalására. A vita a körül forgott, hogy a nő éppen úgy öröközhet-e mint a férfi örökös. A vita folyamán háromféle vélemény alakult ki: 1. hogy csak a legidősebb fiúgyermek öröközheti a vagyont; 2. hogy a férfi és női örökösök egyformán öröközhetnek és 3. hogy az egész örökség a legidősebb gyermeket illeti tekintet nélkül arra, fiú-e vagy leány-e az illető.

Este a Párisban és Kaszinóban bankett volt. A kongresszust ma folytatják.

KISEBBSÉGEK

(—) A román nyelvvizsga újabb halottja. Az erdélyi magyar lapok jelentései szerint a napokban Angheliescu közoktatásügyi miniszter vizsgarendeletere alapján Kolozsvárra citálták László Ferenc professzort, a sepsiszentgyörgyi református kollégium agg professzorát. Az öreg professor, aki különben európai híri archeologus, a vizsga izgalmai következtében szélhűdést kapott, s ma egyik Kolozsváron lakó rokonának lakásán elhunyt. Jellemző a nyelvvizsgák kiméletlenségére, hogy vizsgára idézték még az aggastyán Lászlót is, akit nemrég kétszer egymásután látogatott meg Ferdinánd király. A második látogatás után a tudóst magas rendjellel tüntették ki. A tudós professor halála mindenütt mély és őszinte részvétet kelt.

(—) Nem tudnak beszélni, csak dolgozni. Nagyváradról jelentik: A szatmármegyei pénzügyi tisztviselők nyelvi vizsgái meglehetősen rosszul sikerültek. A pénzügyigazgató jelentésében azt írja, hogy a tisztviselők nagy elfoglaltságuk mellett alig érnek rá román nyelvet tanulni, a gyakorlatban pedig ezt azért nem tudják elsajátítani, mert a kisebbségek lakta területeken a felekkel való érintkezésben alig van alkalmuk a román nyelvet gyakorolni. Az igazgató hozzátette még jelentéséhez, hogy a tisztviselők a rossz nyelvi eredmény dacára is kitűnően ellátják hivatali kötelességeiket. A jelentés vétele után a pénzügyminiszter néhány tisztviselőt áthelyezett a regátba, a többinek a román nyelv teljes elsajátítására újabb háromhónapi haladékat adott.

(—) Csak álni hagyjanak bennünket. Egyik kolozsvári magyar lap közli az alábbi panaszos levelet: Alulírottak, akik az érettségi kálváriát valamelyes sikerrel végig jártuk, most ismét egy újabb vegzaturának nézünk elébe, sőt már benne is vagyunk. Itt van ugyanis az ideje, hogy beiratkozzunk valamely egyetemre, ki merre, hiszen ezert kínlódtunk ennyit. A beiratkozáshoz pedig tudvalevőleg okvetlen szükséges az érettségi bizonyítvány. Akik külföldi egyetemre igyekszünk, ahol már október elején megkezdődik az előadás, dacára a július elején letett érettséginek, bizonyítványunkhoz mindezt nem jutottunk hozzá. Így van okunk feltenni a kérdést, hogy mit sejtünk a dolog mögött? Nem elég, hogy a középiskolai tanulmányokat kijelölt és nem szabadonválasztott iskolában kellett végeznünk? Most talán már azt is megakarják szabni, hogy hol kepezzük magunkat az életpályákra. Jobban szeretnők hinni, hogy a hivatalos gépezet csikorgó kerekai között akadnak fenn bizonyítványaink. Mindezeket azonban nem a mi feladatunk és célunk mérlegelni, mi csak a nyilvánossághozatal jótékony pressziójától várunk valamit e kérdés elintézésében. Azt kívánjuk csak, hogy élni hagyjanak bennünket, mert csak így lehetünk a sokat emlegetett és a várt konzolidáció munkásai. Több érettségizett diák.

Kifutót

azonnalra felvesz az

„ALBA“ tükörgyár,

Novi Sad, Željeznička ulica 53.

Odeon szeptember 19-20.

A HIS LORD

Burnett híres regénye 7 felvonásban.
Kettős főszerepben:

MARY PICKFORD

A NOVISZÁDI FŐKAPITÁNY HADAT ÜZENT A DRÁGASÁGNAK

48 órás ultimátum a pékeknek

A noviszádi pékek 100 százalékos haszonnal dolgoznak — Naponta 30.000 dinár az, amit a tisztas hasznon felül keresnek — Beogradban 50 százalékkal olcsóbb a kenyér, mint Noviszádon — A pékek után jönnek a többi árdragítók

Hétfőn olcsóbb lesz a kenyér

A noviszadi rendőrség elhatározta, hogy a legerélyesebben fog fellépni a drágaság ellen. Noviszad ma kétségtelenül az ország legdrágább városa és a drágaság terén a pékek vezetnek. A noviszadi terményföldszén a barna liszt métermázsája 250 dinár és ugyanakkor a pékek 4 és fél dinárt kérnek egy kiló kenyérért. A pékek uzsoráskodása már minden határt felülmul. 100—120 százalékos nyereséggel dolgoznak és ilyen körülmények között nagyon is érthető, hogyan gazdagodnak meg a noviszadi pékek napról-napra, a közönség szemellettára.

A pék, aki 100 kilogramm lisztet 250 dinárért vásárol, ebből 135 kilogramm kenyeret kap és ezt 594 dinárért adja el. A pékek uzsora áraitra nézve mi sem jellemzőbb, mintha összehasonlítjuk a mai árakat a békeárakkal. Békeében a kenyér sohasem volt drágább, mint a liszt, ma pedig 90 százalékkal drágább.

A pékek kereseti lehetőségeire nézve álljon az alábbi néhány szám:

Noviszad 40.000 lakosa közül 30.000 vásárolja a kenyeret péknél. Ez a 30.000 lakos legalább 15.000 kilogramm kenyeret vásárol naponta és miután minden pék legalább két dinárt keres kilónként, a noviszadi pékek naponként harmincezer dinárt keresnek a tisztességes polgári hasznon felül. Ezt a harmincezer dinárt pedig főleg a város szegényebb sorsú lakosai elől vonják el.

Miután a hetven noviszadi pék közül egyetlenegy sem mutatott hajlandóságot arra, hogy a kenyérrájakat leszállítsa, Mihaldzsics Sztanoje rendőrfőkapitány tegnap magához hívatta a pékmesterek egyesületének vezetőit és felszólította, hogy negyennyolc órán belül szállítsák le önként a kenyérrájakat, ellenkező esetben ő a rendelkezésre álló törvényes eszközökkel a legszigorúbban fog fellépni velük szemben.

A főkapitány nyilatkozata

Mihaldzsics Sztanoje rendőrfőkapitány tegnap délelőtt fogadta a noviszadi lapok munkatársait és a drágaság letörése érdekében megindított akcióról a következőket mondotta:

— Noviszádon általános és nagy a panasz a közönség körében a drágaság miatt. Különösen a legszükségesebb élelmiszerek indokolatlanul magas árai ellen hangzott el sok és jogos panasz. E téren is a legtöbb a horribilis magas kenyérrájak ellen. Eleinte békés uton szerettem volna ezt a kérdést megoldani, a pékekben azonban semmi jóakarattal nem nyilvánult meg ezen akcióval szemben. Mi-

tán barátságos uton nem lehetett elérni a kenyér árának csökkentését, elhatároztam, hogy erélyesen fogok fellépni a pékek ellen. Először távirati uton kérdést intéztem az ország egyes nagyobb városainak rendőrségéhez és érdeklődtem az ottani kenyérrájak iránt. A kapott válaszok szerint:

Beogradban a barna kenyér 3, a fehér 4, a luxuskenyér 4 és fél dinár. Zagrebben a barna 3 és fél a fehér 5 dinár, Ljubljában a fehérkenyér 4 és fél dinár, Vinkovcin a barna 3 és fél, a fehér pedig 4 dinár.

Ezekből az árakból nyilvánvaló, hogy a kenyér még ezekben a városokban is sokkal olcsóbb mint Noviszádon.

— Erre ma délelőtt magamhoz hívtam a pékmesterek testületének vezetőit

és felszólítottam őket, hogy 24 óra alatt szállítsák le a kenyér árát ellenkező esetben a drágaság leküzdéséről szóló törvény alapján fogok velük szemben eljárni és minden egyes péket árdragítás miatt feljelentek a járásbírószágon, amely rövidesen letárgyalja ezeket a feljelentéseket és elítéli a pékeket.

A nálam megjelentek erre azt kérték tőlem, hogy adjak nekik 48 óra haladékat, hogy ülést tarthassanak és megállapodhassanak az árban. Én ráálltam a 48 órás haladékra és közöltem velük, hogy

hétfőn délelőtt 10 órára közöljék velem az új kenyérrájakat.

Abban az esetben, ha az árszállítás nem volna megfelelő, megteszem a lépéseket a noviszadi pékek ellen.

A kenyér árának letörésére megindult akció csak első lépése annak a harcnak, amelyet a noviszadi rendőrség az árdragaság ellen megindított.

Amint rendeztük a kenyér árát, sorra fognak kerülni az összes fontos élelmicikkek,

mert nem tűrhető, hogy Noviszad legyen az ország legdrágább városa.

A főkapitány ezen erélyes lépését örömmel fogadja a város egész közönsége amely legelső sorban érzi az árdragítók machinációjának minden következményét.

A LAKÁSKÉRDÉS EGYETLEN MEGOLDÁSA

Házépítő szövetkezet részvénytársaság alakul

Szakiparosok értekezlete vasárnap délelőtt fél 9 órakor a noviszádi Ipartestület helyiségében

A „Délbácska“ hasábjain már több ízben volt alkalmunk rámutatni arra, hogy a ma már tűrhetetlenné vált lakáshiány enyhítésének egyetlen útja és módja van: a lakásépítés. A lapunk hasábjain kezdeményezett kampány kezdi megteremni első gyümölcsseit, amennyiben cikkeink alapján a vojvodinai képesített közműves- és ács mesterek nem régen erőteljes és sikerrel biztató akciót kezdeményeztek egy házépítő szövetkezet, r. t. megalakítása érdekében. Az elmúlt vasárnapon az egyesület egy rendkívül nagy érdeklődés mellett lefolyt értekezletet tartott az Ipartestület helyiségében. Ezen az első tanácskozáson azonban nem sikerült összhangba hozni a különböző felfogásokat, ezért az értekezlet minden jelentős, kezelhető eredmény nélkül ért véget. Tekintettel arra, hogy az építkezés megindí-

tása, esetleg egy tömegépítkezés tervének megvalósítása nemcsak általános érdek, de eminens érdeke minden építőmestereknek és mindazon rokonszakmáknak is, amelyek rengeteg munkához jutnának építkezés esetén, az érdekeltek között egyetlen napig sem szüneteltek a tárgyalások, s ma már általánosan az a vélemény, hogy az építkezést csupán egy házépítő szövetkezet megalapításával lehet megkezdni. A részletes tervek kidolgozására az építőmesterek vojvodinai szövetségének noviszadi szekciója szeptember hó 20-án, vasárnap délelőtt fél 9 órakor az Ipartestület helyiségében értekezletet tart, amelyre a vezetőség ezúton is meghívja az érdeklődő tagokat, valamint azokat a szakiparosokat, akik a házépítő szövetkezet r. t. megalakításában részt kívánják venni.

AZ ÁRAK ZAGREBBAN

A „méregdrága Vojvodina“ A zagrebi éttermi árak a vojvodinainál husz százalékkal olcsóbbak

A novisadi, s általában a vojvodinai rendőrség már több ízben kísérletezett a spekuláció által indokolatlanul felhajtott árak „lemaximálásával“. Erre irányuló kísérletei különösen a Davidovics-kormány hivatalba lépésének első idejében mutattak fel számbavehető eredményeket. Az intézkedések következtében leszorított árak azonban nem tudtak állandósulni. A piac kínálata azonnal megcsappant, s az érdekelt eladók végelethetetlen deputációzással rendszerint a maximált árak hatályon kívül helyezésére tudták bírni a hatóságokat, amelyeknek helyzetét megnehezítette azon körülmény is, hogy az árdragaság letöréséről hozott törvény kissé elasztikus rendelkezései nem tették lehetővé valóban radikális intézkedések megtételét. A természetes konkurrencián kívül ma a Vojvodina területén semmiféle szabályozza az árakat, s csak így érthető, hogy

árdragaság tekintetében az u. n. „tejjel mézzel folyó“ Vojvodina városai vezetnek az országban.

A magas árakat némileg indokolja az az adórendszer, amelyet a kormány pénzügyi politikája honosított meg az országban, bár ez az állítás csupán Beograddal és Szerbiával szemben helytálló, Horvátország ugyanazokat az adókat fizeti mint a Vojvodina, s ezzel szemben a közszükségleti cikkek árai ott általában husz százalékkal alacsonyabbak. A novisadi, szuboticei, sőt a bánáti éttermi árakkal szemben egyenesen meglepőek azok az éttermi árak, amelyek ma érvényesek a horvát fővárosban. Ezekhez az árakhoz hasonlóak természetesen az ipari cikkek árai is. Amíg a novisadi éttermekben ugyiszólván lehetlenség 35—40 dinárnál kisebb összegben megebédelni, addig a zagrebi Ilica egyik legjobb éttermében csupán husz dinár egy menü, amely levesből, sült húsból, főzelékből (vagy salátából) sajtból, vagy gyümölcsből és feketekávéból áll. Egy öt dinárral drágább menü összetétele már olyan, hogy a legkényesebb igényeket is kielégítheti. Azok a „különlegességek“, amelyek a novisadi étlapokon elképesztő árakkal szerepelnek, ott a „polgári ételek“ mellett jelzett összegektől alig elütő árakon rendelhetők meg.

Ilyen körülmények között érthetővé válik a „jutarnji List“ legutóbb Szubotícán járt munkatársának dühös kirohanása a „méregdrága Vojvodina“ ellen, bár a zagrebi polgár ilyen távolságból nem vehet tudomást azokról az okokról, amelyek itt bizonyos mértékig érthetővé teszik a sok esetben türhetetlenül magas árakat.

A drága flaszterpark

A beogradi kávéházak négyezer, a novisadiak tízezer dinárt fizetnek a járdabérletért

A novisadi közönségnek az a része, amely szenvedélyes látogatója a fővárosi kávéházak előtt elhelyezett u. n. „flaszterparkoknak“, miközben eme ketreckszerű intézmény különböző gyönyöreit élvezzi, nem is gondol arra, hogy a város és az érdekelt négy novisadi parktulajdonos között hosszú idő óta milyen elkeseredett harc folyik a — bér körül. Az utcatestből kiformált park bérét a város először évi huszezer dinárban állapította meg, majd hosszas alkudozás után lement tízezer dinárra. Miután a flaszter nem érte ennyit akkor sem, ha használható volna decemberben is, az érdekelt Beogradba fellebbezték meg a tanács által kivetett tízezerdináros bért. Ha meggondoljuk, hogy egy hasonló utcai park bérletéért egy beogradi kávéháztulajdonos csak négyezer dinárt fizet, rá kell ismernünk Novisadra, amely árak tekintetében „minden áron“ Beograd tullicitálására törekszik.

Hirdessen a Délbácskában

Magyarokat telepít Jugoszláviába

az új szuboticei rendőrfőkapitány

Eleddig olyan törekvésekkel találkoztunk itt a Vajdaságban, hogy a magyarokat inkább eltüntetni akarták, mint számukat gyarapítani. Emlékszünk még arra, hogy a legutóbbi népszámlálás alkalmával szinmagyar embereket és egész családokat, ha németes volt a nevük, németeknek írták de minden tiltakozásuk dacára.

Ezt csak azért említettük fel, hogy annál feltünőbb legyen a szuboticei új rendőrfőkapitány urnak, Horváth Cvetkónak a viselkedése.

A főkapitányt a lapok az utóbbi időben nagyon támadják azért, mert nem türi a magyar nyelvet a redőrségi közegeknek a felekkel való érintkezésben; azonkívül mert nem talál meg egyetlen cégtáblamázóit se. Éppen ma vettük megint észre, hogy Subotica főterén, a Szabadság-terén az állami ambulanciának a hirdető tábláján az állam mint ilyen által festett és kitett szövegben a magyar részt az éjjel teljesen bekenték szurokkal, úgyhogy most csak az államnyelvű szöveg olvasható, t. i. az állam ingyen rendel a Bezeredy-házban tüdőbetegeknek, gyermekeknek, nemi-betegeknek, bőrbetegeknek és trahomásoknak, a szláv szöveg jobboldalon levő hivatalos magyar szövegét bekenték, még pedig a számokkal együtt, amely számok mutatták, hány órákor fogadják ingyenes gyógykezelésre az egyes betegeket. Lehet, hogy a hivatásos szurkozók csak 7-ig tudnak számokat olvasni és nem tudták, mit jelentenek a 8-on felüli órákat jelző számok. És most a szlávok se tudják, mikor gyógyítják őket. És mégse keresi hivatalból a főkapitány ur az éjjeli mázolókat. Pedig csak a táblától 10 lépésnyire posztoló rendőrt kellene megkérdeznie.

Ily előzmények után most talán ki akarja engesztelni a magyarságot a főkapitány ur. Erre magyarázható ez a cselekedete, hogy Magyarországról magyarokat akar idelepitíteni Jugoszláviába. Csak persze ügyetlenül kezdi ezt

is, mert olyan magyarokat akar itt megtelepíteni, akik sehogyse akarnak itt maradni. Tegnap ugyanis szabályszerű magyar utlevéllel és jugoszláv vízummal átjött Subotícára Bajáról vitéz dr. Szikra Dezső magyar állami tisztviselő, hogy rendezze hagyatéka ügyét, mert most halt meg Subotícán nagyanyja. Szikra dr. háromnapos szabadságot kért otthon és nem is akart tovább itt maradni. De arra nem számított, hogy itt majd marasztalni is fogják. Horváth Cvetkó főkapitány ugyanis maga nézi az utleveleket és Szikra dr. utlevelében látta, hogy vegye tudomásul, hogy ő (már mint Szikra dr.) jugoszláv állampolgár és így nem mehet vissza Magyarországra feleségéhez és gyermekéhez, az utlevelet pedig ő elkobozza. Hiába tiltakozott ez ellen Szikra dr., kijelentve, hogy ő már öt évvel ezelőtt szabályszerűen optált Magyarországra javára és ott mint magyar állampolgár telepedett meg s mint ilyen is avatták tavaly „vitézzé“, és hogy utlevelén a vízum már lejár, ha azonnal nem megy vissza; valamint hogy tavaly, mikor itthon volt Subotícán látogatásban, az akkori szuboticei rendőrfőkapitánynak semmi kifogása se volt ellene, — mindez hiába, Horváth főkapitány ur szerint aki ahoi született, odaváló állampolgár (nem csupán ott „illetékes“). Ilyenformán be lehetne népesíteni az egész Vajdaságot megint magyarokkal, — ha az ellen nem tiltakoznának magának Horváth Cvetkó főkapitányának a felettes hatóságai (hogy a nemzetközi jogról ne is beszéljünk!). Csak arra vagyunk most kíváncsiak, ki segíti ki a szuboticei főkapitány téves okoskodásainak a hálójából dr. Szikrát. Nagyot fognak majd nevetni odaát Magyarországon, ha megtudják, hogyan akarnak magyarokat telepíteni Subotícára. Mert olyan esetet már hallottak, hogy innen valakit kitoloncoltak; de olyant nem, hogy erővel itt akarták letelepíteni az ideutazó idegent.

KIK HARCOLNAK A MAROKKÓI FRONTON?

Páris pénzen vásárolja a katonákat

Idegen dandárok harcolnak Marokkóban — Indus maharadzsa Párisban — Még alszik Divat Ófelsége

Egy Párisból a napokban hazatért utas beszéli el a következő érdekességeket a francia fővárosról:

— Páris és egész Franciaország most a marokkói és szíriai felkelések eseményeinek hatása alatt van. Az igazságot, hogy mi történik a hadszíntereken, tulajdonképpen senki sem tudhatja. Hivatalos harctéri jelentéseket csak a győzelmek esetén adnak ki, a kormányt támogató lapok állandó győzelmekről cikkeznek, míg az ellenzékiek, főleg pedig a szovjetsziliagot viselő „L'Humanité“ állandó vereségekről. A frontok pedig emésztik az embertömegeket, mert Párisban állandóan katonákat toboroznak, valósággal kötéllal fogják az angyalbőr számára a fiatalabb embereket. Nagyon sok idegen állampolgárt, köztük rengeteg németet vérbuválnak a francia trikolor alá, akiket néhány heti kiképzés után dandárszámra visznek a frontokra. Valósággal megvásárolja a francia hadvezetőség ezeket az idegeneket, tízezer francia frank a minimális fejpénz. Együtt utaztam ilyen „znkéntes“ katonákkal egy vonaton. Csupa 18—30 éves, életerős fiatalember volt, akik látszólag jó kedvvel mentek a háborúba. Ettek, ittak, énekeltek és minden hiábavalóságra valósággal pocskolták a pénzt.

— Volt egy nagyon érdekes látványosságban is részem. Jelen voltam a három napi látogatásra a francia fővárosba érkezett indiai maharadzsa hivatalos fogadtatásán. Pehajala indus maharadzsa, aki leggazdagabb egyébként valamennyi indus kiskirály között, káprázatos pompával, katonai parádéval és zenével fogadta a Champs Eliséra hivatalos Franciaország. A maharadzsa roppant impozáns megjelensége, hatalmas termetű, fekete körszakállas, ideális szép férfi, kifogástalan európai

öltözetben érkezett, csak a fején volt fehér seilyemturbán, hatalmas briliánsokból álló diadémokkal. A kíséretében 54 személy érkezett, köztük számos csodaszép indus nő: a feleségei. Külön vonat hozta több, mint 300 hatalmas kofert kitevő podgyászát.

— Az élet Párisban nagyszerű, a drágaság kibírható, bár a Párisba sereglett több mint háromszázezer amerikai, tavaly óta kétszeresére verte fel az árakat s miattuk a szállodákban alig lehet szobákhoz jutni, mert egész appartement-okat foglalnak el. A közszükségleti cikkek, lakások és élelmiszerek ára a városnegyedek szerint váltakozik. Például a Szent Genována negyedében fekvő elegáns Quai d'Orsay háromszor olyan drága mint a Quartier Latin.

— Rengeteg ember látogatja a párisi virágkiállítás is. Csodák és gyönyörűségek vultak itt fel. A Lafayette-dívatáruháza például egy hatalmas jachtot bérelt ki, ott kávéházat és éttermet rendezett be, ahová csak estélyi ruhában és külön beléptijeggel lehet menni. Az étkezések alatt azután felvonulnak a hajó pazarul berendezett termeiben a legszebb párisi modellnők szemetkápráztatón elegáns toilletekben. A korzón ezzel szemben a híres Paquin ötemeletes divatházának összes kirakatai ásitannak az ürességtől, a divatirányító cég zár alatt tartja még ruhamintáit. Az új divat irányadó mindenfelé finom pasztellszinek. Es izlés, francia izlés, rafinéria az egész vonalon...

Ha kiadó lakása van,
jelentse be nálunk és mi díjtalanul legmagasabb bér mellett azonnal kiadjuk, Parnogmlina u. 10. 1748
Udvarban jobbra. 1—1

HIREK

Titok

Egy napon bejött hozzánk egy aggastyán, kezébe vette a seprőt, mely az ajtófélfához volt támasztva és se szó se beszéd — kisöpörte a kertet.

Minden áldott nap megismételte a műveletet anélkül, hogy valaki kérte volna erre. Csak munkája tündérnyomát hagyta ott, a kitarított udvart, a nyesett fákat, aztán jótékony szellemként eltűnt. Senki sem tudta, hogy kicsoda.

Végül a cseléd megszólította. Ő jelekkel mutatta, hogy nem hall, nem tud beszélni, süketnéma. Ozsonnát hoztak neki, cigarettát. Néha-néha egy viseltes nadrágot is kapott. Így szokott házunkhoz.

Dolga végeztén leült az udvarba, sütkérezni. Melléje telepedtem. A süketnéma bácsi mosolygott. Ha valami vidámat akart mondani, vidáman mosolygott, ha valami szomorut akart mondani, szomorúan mosolygott. En is mosolyogtam. Ezen a módon beszélgettünk egymással, órák hosszat.

Néztem kék szemét, piros arcát, ősz haját. Elégedettnek látszott, amint üldögélt a padon, bezárva az örök csend börtönébe, száján egy titokkal, mely állandóan izgatott. Vajjon mi lehet a titka? Szerette a virágokat, az állatokat. Az állatok is szerették őt. Macskánk az ölébe ugrott. Kutyánk sohasem ugatta meg. Talán érezte, hogy mennyire jószágos. Vagy talán azt érezte, hogy nem érdemes megugatni, hfszen ugyste hallja.

Multkor két napig nem jelentkezett. Aggódtam miatta, átmentem a szegényházba, hogy visszaadjam gyakori látogatását.

A szegényeknek van házuk, mely csakis az övék. Aki nagyon szegény, az háztulajdonos lesz.

Szomorú ház ez. De nem is a szegénység szomorú itt, hanem az öregség, mely megbukik, a kialvó láng, mely utolsót lobbadoz, az elhalkuló ütőerek, a már lassan dobogó szívek percegése. Szalmaszékükön merengve tekintenek maguk elé az aggastyánok, ölükben a kezükkel, a nénikék, egy félbenhagyott kötéssel és úgy rémlik, hogy már csak a halált várják.

Sötétbarna alkonyat világította meg a termet, rozsdásan, mint az őszi avar. Itt találtam meg agg barátomat.

Festetlen asztal előtt szorgalmaskodott. Pénz volt előtte, mely elborította az asztal egész lapját, annyi pénz, amennyit világéletemben nem láttam, rengeteg rongyos kis bankó, melyet vigyázatosan ragasztgattak. Lehetett harmincezer is. A szegényház lakói éveken át felgyülemlt tartalékiókéjüket rábízta, hogy kitartarozza, ő pedig igyekezett megfelelni e sokoldalú megrendelésnek, akár egy bankár.

Amulva figyeltem e pénzügyi tevékenysége közben anyagi egyszerűségét, gyermeteg nyugalmát, akkor jöttem rá a titkára s a többiek titkára, kik itt laknak.

Társai azonban elárultak róla egyetmást, ami némiképp zavarba hozott.

Először azt, hogy apja-anya német volt. Eszerint tehát az én barátom németül nem tud. Mindig azt hittem, hogy magyarul nem tud. Ennélfogva bizonyára nem kellőképp mosolyogtam rá, mert mégis csak másképp mosolygunk arra, aki németül nem tud, mint arra, aki magyarul nem tud.

Másodszor közölték, hogy már ismernek engem, értesültek a kávéról meg a ruháról, szóval nábobi jótéteményeimről, melyekkel az öreget elhalmoztam. Sokat mesélt erről nekik, az ujjaiával és a szemével. Az ünneplést pirulva, fölháborodva utasítottam vissza.

Oda is fordultam agg barátomhoz s vállára téve kezem, szigorúan megfenyegettem őt. Ki látta mindent elmondani. Nem szégyenli magát? Vén fecsegő.

1925. szeptember 19. Szombat

Római katolikus: *Január p.* Protestáns: *Január.* Görög keleti: *Mihály.* A nap kel 5 óra 41 perckor, nyugszik 6 óra 6 perckor. A hold kel 5 óra 18 perckor, nyugszik: 1 óra 58 perckor. — Nemzeti Színház: A szenvedély tüze (Kosor József drámája. Bemutató előadás) Apolló mozi: A házasságszédelgő.

Időjárás: A légnyomás egész Európában csökken. A felhőzet általános, csapadék az egész országban volt, a hőmérséklet emelkedett.

Jóslat: Országunkban a légnyomás továbbra is gyengül, a szelek nem erősödnek. A felhőzet országunk déli részén is általános, de eső csak északkeleten lesz. A hőmérséklet továbbra is emelkedni fog.

— **Építsünk papnevelő intézetek.** A paphiány súlyos gondjai arra ösztönzik az egyházmegyei hatóságot mint más országokban is, hogy a hívek áldozatkészségéhez forduljon, kérve őket, hogy a papnevelés terén segítsenek s erre a célra rendezett gyűjtésekhez minél bőkezűbben járuljon hozzá. F. hó 20-án, vasárnap, a papnevelőintézet céljaira minden egyházmegyei templomban gyűjtés lesz. A papnevelés jövője a ti jövőtök is.

— **Az újságíró közgyűlés napirendje.** A novisadi újságíró szekció vasárnapi közgyűlésének napirendje a következő: 1. Két jegyzőkönyv hitelesítő választása. 2. Jelentés a szekció működéséről. 3. Pénzügyi jelentés. 4. Alapszabályzat elfogadása. 5. Választmány választása. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Becsületbíróválasztása.

— **A nemzetközi szellemi együttműködés.** Párisból jelentik: A francia kormány a nemzetközi szellemi együttműködés intézetének a Palais Royal egyik szárnyát bocsájtotta rendelkezésére.

— **A Fruska Gora kirándulása.** A Fruska Gora turista egyesület, vasárnap e hó 20-án nagy társas kirándulást rendez a Goli Bikocs csucra (Vrdnik és Rakovca között) ahol a tagok segédkezni fognak az egyesületi házhoz vezető ut építésénél. Indulás reggel 6 órakor a vasutal. Aki dolgozni akar, vigyen magával megfelelő szerszámot.

— **A csehok cáfolják az ungvári érsek kiutasítását.** Megírták a lapok, hogy a cseh hatóságok Papp Antal munkácsi gör. katolikus érseket áttették a határon. A cseh kormány most hivatalos cáfolatot adott ki, amelyben azt állítja, hogy Papp Antalt nem üzték ki. Papp Antal helyébe Gebeit nevezték ki ungvári püspökké, Papp azonban nem volt hajlandó elhagyni Ungvárt sőt még a püspöki palotát sem. A cseh kormány arra utasította az ungvári rendőrséget, hogy helyezék hivatalba Gebei püspököt. Az ungvári rendőrség ezt meg is tette, nem alkalmazott azonban semmiféle erőszakot.

— **Uj mozi Szuboticán.** Ertesülésünk szerint, az általános közóhajnak engedve új mozi nyílik meg Szuboticán Nép-mozgo (Narodni Bioskop) címen a Kat. Legényegylet nagytermében. Ugyanis már igazán ráfér a városra ilyen kimondottan „fehér” mozi létesítése, a terbevetett heti 3 előadás olyan hely lesz, ahova végre teljes nyugodtsággal küldhetők a nem „felöltöttek” is.

— **Nyolc pofon — nyolc nap.** A subotici kereskedelmi akadémiának volt a tanára az elmúlt évben Nikolics Milán. A tanár ur furcsa szenvedélyeknek hódolt: mint osztályfőnök, inspicálás végett bejárta a diákkisasszonyok lakását, diákjaival együtt mulatott éjjel a kávéházakban s természetesen azok fizették a

cehhet. Legérdekesebb dolgai azonban az aranyóralopások voltak. Most értesülünk arról, hogy egyik ilyen diákja, akinek szintén eltűntette az óráját, Beográdban az utcán találkozott tanárjával és lekent neki egy hatalmas pofont, de utána még 7 másikat is, összesen nyolcat. A diákot, Gy. Istvánt a rendőrség 8 napi fogházra ítélte, amit az ki is töltött; a tanárt pedig áthelyezték a nisi gimnáziumhoz.

— **Hadikölcsönkötvényeket hamisított.** Amint gráci lapok jelentik, a maribori rendőrség megkeresésére ott házkutatást tartottak Kunschke Lipót és Adolfnál, amelynek során egy litográf gépet, valamint a jugoszláv hadikölcsön kötvények ezer hamisítványát lefoglalták. Cilliben egy embert ilyen hamisítványok terjesztése miatt letartóztatták.

— **Wranglek tervezték a merényletet a bécsi orosz követ ellen.** Bécsből jelentik: A rendőrség által megindított nyomozás kiderítette, hogy a két Bécsbe küldött orosz, akiket állítólag a szovjetoroszországi követ elleni merénylet végrehajtásával bízták meg, szeptember 2-án érkezett ide, az egyik dunai gőzösön és egy bécsi kis szállodában töltötte az éjszakáit. Igazolványaik André Dellitz és Igor Boulyguine névre szólnak. A letartóztatott oroszok különben bevallották, hogy igazolványaik hamisak. Valószínű, hogy Sadsenko volt orosz hadnagy és Pichnow volt Wrangel hadsergebeli közlegénnyel azonosak gyanúsítottak. A Bulgáriában élő volt orosz tisztből álló bizottságtól azt a megbízást kapták, hogy merényletet hajtsák végre és hogy közelebbi utasításokat és pénzt Borodin volt orosz al-redestől kérjenek. Sem a motozás, sem a megejtett házkutatás eddig pozitív eredményre nem vezetett.

— **Mit kaptunk Bulgáriától.** Szofiából jelentik: Az átengedett javak bizottsága aszakkéreléssel folytatott hosszas tanácskozás után jegyzőkönyvet bocsájtott ki, amelyben a bolgár-szerb határ és Caribród közötti vasutvonalat továbbá a Jugoszláviának átengedett táviróvezetékét 455 ezer arany frankra becsüli. Az eddig Jugoszláviának átengedett javak értékét összesen hat millió arany frankban állapították meg. Az erdők értékének felbecsülése tárgyában még folynak a megbeszélések.

— **Uj betegség.** Londonban ujfajta megbetegedés lépett fel tömegesen, amely meghűlésből ered. A páciensek, amennyiben fel tudják keresni az orvosi rendelő szobát, torok és fejfájásról panaszkodnak, de lázuk nincs, sőt ellenkezőleg hőmérsékletük a normális alá szállott és ez annyira elgyöngíti a beteget, hogy járnai is alig képes.

— **Léderer Gusztávné öngyilkossági kísérlete.** Budapestről jelentik: A halálraítelt Léderer Gusztávné néhány nappal ezelőtt marólugot szerzett magának és ezt megitta. Rövidesen azonban nagy fájdalmakat érzett és segítségért kezdett kiáltozni. A fogházból a mentőkért telefonáltak, akik ápolás alá vették. Lederné csak jelentéktelen sérüléseket szenvedett. Léderer Gusztávné egyébként már felhagyott azon reménnyel, hogy a felsőbb bíróságok megváltoztatják a halálos ítéletet.

— **Hatvannyolc éves anya.** Madridi lapok írják, hogy Walladoridban egy 68 éves asszonynak megszületett a huszonkilencedik gyermeke. A boldog anya sokszorosan nagyanya.

(x) **Tüzifát, kokszt, kösznet** mielőtt beszerzi, tekintse meg *Krajačević* fatelepét. Telefon 165.

— **Elégett gyermek.** Egy rivicai földműves család két éves gyermekét, a kis Puzics Gyulát, szülei magára hagyták a konyhában a tüzhely mellett. Amikor az anya eltávozott a lakásból, a gyermek ugylátszik tulközel jött a

APOLLO szeptember hó 19-én és 20-án

Reinhold Schüntzel a legmagasabbfoku művészetét mutatja be a

„Házasságszédelgők”

című filmattrakcióban.

Csak felnőtteknek!!

tűzhelyhez, miáltal ruhája tüzet fogott. A gyermek segélykiáltásaira berohantak a szomszédok, de a gyermek időközben már súlyos égési sebeket szenvedett. Tegnap délelőtt a novisadi kórházba szállították be a szerencsétlen gyermekeket, ahol most a halállal vívódik.

— **Mulatozás után bicskázás.** Pásztor Mihály 22 éves cipőtisztító, Bálint Lajos és Nyiri Mihály tegnap délután összejárták a város néhány kültelki kocsmáját és már részegek voltak, amikor Nyiri lakására érkeztek. Itt Bálint és Pásztor veszekedni kezdtek. Pásztor kivette bicskáját és Bálintra támadt vele, ez azonban kiugrott a konyhaajtón át az udvarba, ott fejszét fogott és ezzel bejött a konyhába, Bálint a fejszével Pásztorra akart támadni, ez azonban megakadályozta és a balkarába szurt. A kés épen egy ütőeret ért és súlyosan megsebesítette Bálintot. Pásztor ezután a rendőrségre jött, ahol önként jelentkezett. A súlyosan sebesült Bálint Lajost kiszállították a kórházba, ahol ápolás alá vették.

— **Különös öngyilkosság.** Budapesti tudósítónk jelenti: A Mai Nap értesülése szerint Asztalos Gyula vásárhelyi 47 éves borbélyegység különös módját választotta az öngyilkosságának, amelyet elkeseredésében akart elkövetni. Asztalos az ebéd alatt többet ivott a kelleténél nyilván azért, hogy több bátorsága legyen a halálhoz. Ebéd után kiment a temetőbe, ahol élesre fent borotvával megfosztotta magát férfiasságától. A szokatlan öngyilkossági kísérlet után Asztalos elvesztette eszméletét és így találtak rá a járőrök. Beszállították a kórházba, de részint súlyos sebe, részint a nagy vérvesztés miatt nem tudják megmenteni az életnek.

— **Hármas öngyilkosság egy családban.** Roveretóból hármás öngyilkosságot jelentenek. Bertl törvényszéki tanácsos az Etsz folyóba ugrott. Férfi testvére egy tó vizébe ölte magát, míg nővére ugyanazon a napon egy folyóban lelte halálát.

— **Léderer Gusztáv találkozása öccsével.** Budapestről jelentik: Léderer Gusztáv néhány nap előtt jelentkezett a Margitkörtűti fogház parancsnokságánál és kérte, engedjék meg neki, hogy öccse Léderer Sándor meglátogathassa. Apáthy Jenő dr. ezredes hadbíró megengedte, hogy Léderert meglátogathassa öccse. Pénteken reggel történt a drámai találkozás. Léderer Sándor és bátyja Apáthy ezredes szobájában találkoztak egymással. Az első ölelések és testvéri csókok után Léderer Gusztáv elkomolyodott, leült egy székre, maga elé álltette öccsét és a következőképpen beszélt hozzá: Sándor, tegyük félre minden komolytalanságot, én nagyon komoly dolgokra akarok téged figyelmeztetni. Nem tudom, látjuk e egymást még egyszer az életben. Lehet, hogy mire legközelebb találkozhatnánk, én már nem leszek az élők sorában. Lehet, hogy az Ur elveszi az életemet, mint ahogy az Ur adta, és itt elfogódott hangon kezdte idézni a bibliát: az Ur adta, az Ur elvette, áldott legyen az Ur neve. Ne felejtse el ezt Sándor és ne felejtse el, hogy az Isten teremtette az embert és senkinek az életét nem szabad elvenni. Embertől embertársának nem szabad az életét elvenni, csak az Istennek van ahhoz joga.

— **Pulykát lopott.** Dimitrievics Gyura a Kamenica ut végén levő telepen lakó fuvaros észrevette, hogy valaki állandóan lopkodja baromfiit. Tegnap délután két pulykája tűnt el. Feljelentést tett Malencsics Radoljub ügyeletes kapitánynál, aki Gajin detektívet bízta meg a nyomozással. Gajin detektív rövidesen ki is nyomozta a tolvajt Fogarasi József Dimitrievics Gyura szomszédja személyében.

— **Márffy tanulmányozza pőrénék iratait.** Budapestről jelentik: Ujabbán Márffy József azt kérelmezte, hogy engedjék meg neki hogy tanulmányozza a bombapörben felvett kiegészítő bizonyítás iratait, mielőtt a felelősségi tárgyalásra kerülne a sor. Márffy István kérését teljesítették is és ma délután átszállították az ügyészség fogházából a Markó uccai fogházba, ahol alkalmat adnak neki, hogy a vallomásokat tanulmányozhassa.

— **Benes állása megrendült.** Prágából jelenti: Ismeretes, hogy a külügyminiszterek konferenciájáról kizárják a keleti határ-bizton-

sági kérdést, és Csehország részéről Benes nem jelenhet meg a tárgyaláson. Ezzel kapcsolatban a Svehla-Hodzsza párt most erősen támadja a külügyminisztert és hangsúlyozza az új átorientálódás gyors szükségességét. Egyes hírek szerint Benes már csak azért tartják fel-szinen, mert a nemzeti szociálisták a közelgő választás előtt agitációs célokra akarják felhasználni.

— **A román munkások folytatják az éhségstrájkot.** Bukarestből jelentik: A munkásszövetség letartóztatott vezetői még mindig folytatják az éhségstrájkot. A letartóztatott vezetők érdekében az ország különböző városai-ban mozgalom indult meg a munkásság körében. Így többek között a temesvári munkásság felvonulást akar rendezni, a munkásvezetők szabadlábra helyezése érdekében. A rendőrprefektus tudomást szerzett szándékukról és szigorú ellenintézkedéseket tett. A kolozsvári munkásság által kibocsátott és Temesvárra küldött kiáltványt lefoglalták. Több letartóztatás is történt, amelynek során számos munkás-vezért őrizetbe vettek.

— **Az Amika Rondo Esperantista** hetedik kurzusának előadásai 22-én este 7 kor veszik kezdetüket. Beiratkozni lehet még a következő helyeken: Hirth (Futoski-put 6.) „Slavia“ (Pasicseva ul.) könyvkereskedésben, Györgye Brzák órászűzletében (Kralja Petra ul. 10.) és az előadás napjain. Csütörtök este 7-8-ig szerbeknek, kedd és szombat este 7-8-ig magyaroknak a refotmátus iskolában (Ustavka ulica 9.)

— **A Vatikán nem lép be a népszövetségbe.** Rómából jelentik: A Vatikán hivatalos lapja a legélesebb formában cáfolja az olasz és külföldi lapoknak azt a jelentését, amely szerint a genfi népszövetségi gyűlésen azt a kívánságát terjesztette elő, hogy a Vatikánt is vegyék fel a népszövetség keretébe. A jelentés, amely a külföldi sajtót is élénken foglalkoztatja, minden alapot nélkülöz.

— **Vérdíj Abd el Krim fejére.** Párisból jelentik: A Journalnak jelenti Melillából, hogy Mulej Jussuf szultán valamennyi törzse meghódolt és a törzsekhez kiáltványt intézett, amelyben fivérének Abd el Krimnek fejére élve, vagy halva egymillió frank vérdíjat tűzött ki. A hír következtében Abd el Krim megkettőztette a személyes szolgálatára kirendelt védőrséget.

Átszervezik a szovjethadsereget

Rigából jelentik: Moszkvai jelentés szerint a népbiztosok tanácsa elfogadta az oroszországi általános védkötelezettségre vonatkozó tervezetet. E szerint ezentúl Szovjet-Oroszországban minden férfilakos köteles lesz katonai szolgálatot teljesíteni és pedig három periódusban.

Az első periódus az előkészítő szolgálat, amelyre minden 19-21 év közötti férfilakos köteleztetik. Ez ebben áll, hogy évente egy hónapot katonai szolgálatban töltsön és ezalatt előkészítő kiképzésben részesül.

A második periódus az aktív szolgálat ideje, amelynek tartalmát még nem határozták véglegesen meg és a népbiztosok tanácsa a közeljövőben fog dönteni ebben a kérdésben. A legvalószínűbb, hogy azt a javaslatot fogadják el, amely szerint az aktív szolgálat a 21-től a betöltött 24-ik életévig tart.

Az aktív szolgálati idő letelte után a vöröshadsereg tagjai tartalékba kerülnek, de katonai szolgálatuknak e harmadik időszaka alatt is szigorú szolgálati kötelezettségeket kell teljesíteniük. Ennek a harmadik időszaknak a tartalma még szintén nincs megszabva.

A szovjethadseregben való katonai szolgálat alól rendkívül érdekes kivételt tesz az új szovjettörvény azokkal, akik olyan vallási közösséghez tartoznak, amely feltétlenül tiltja a hűveinek a fegyverfogást. Ilyen például a Duhoborci nevű vallási szekta, amely már a cárizmus ideje alatt is fennállott és azóta mindjobban elterjedt. Ezáltal a kivétel által pedig csak azt akarják megakadályozni, hogy az ezekhez tartozó lakosság tömegesen vándoroljon ki.

Az új szabály

A kezdődő bajnoki év hajnalán, talán nem lesz hiábavaló néhány szóban foglalkozni a játékszabályok legutóbbi változásaival.

Lényegesebb újítást csak az offszajd szabály ismeretes enyhítése mutat fel. De ezenkívül vannak a szabályzatnak olyan pontjai, amelyeket a bírók a gyakorlatban egymástól eltérően magyaráztak. Felsorolunk néhány olyan esetet, amely egyúttal a helyes magatartásra is irányelvéül szolgálhat.

Hét játékosnál kevesebbrel a mérkőzés nem kezdhető meg, de a folytatása és befejezése nincs a játékosok számára kötve. A match megkezdésekor hiányzó játékosok a játék folyamán bármikor beállhatnak — a bírónál történt jelentkezés után — a csapatba.

Ha a kapurugást oly módon végzi a játékos, hogy kapuspartnerének adja hátra a labdát és az

a) érintés nélkül a kapuba jut, corner,
b) a kapust, vagy a kapus által érintve jut a hálóba, gól ítélendő.

Labdahordozásnak minősítendő az is, ha a két lépésnél többet tevő kapus, a kezében tartott labdát közben a földhöz érinti. A labdahordozás csak akkor szűnik meg, ha a kapus a labdát kiengedi a kezéből és az földet ér.

Némely kapusnak az a szokása, hogy a kezében fogott labdával 3-4 lépést is tesz és a labdahordozás vétségét úgy véli elkerülni, hogy a labdát közben a földhöz érinti. A bírónak engedélyezze ezt, mert a labdahordozás csak akkor szűnik meg, ha a kapus a második lépés után nemcsak érinti a földet a labdával, hanem ki is engedi azt a kezéből. (Földhöz ütögeti a labdát.)

Ha a kapus úgy védi ki a labdát, hogy „röveti“ magát és a labdán fekve marad, akkor,

1.) Ha a támadó csapat játékosja szándékosan megrugja a földön fekvő kapust, szigorított szabadrugás adandó;

2.) ha a rugás nem történik meg, de annak a veszélye a labda megszerzésére irányuló kísérlet közben fennforog, vagy véletlenül meg is rugja a kapust: egyszerű szabadrugás ítélendő. (Veszélyes játék.)

9. ha a kapust nem éri közvetlen támadás és ő ennek ellenére is fekve marad a labdán (mert meg akarja esetleg várni, amíg a helyzet tisztázódik) és ezzel a játék menetét akadályozza, dobja le a bírót a labdát.

A kapus kicserélése sohase történhet akció közben, olyankor, amikor a csapata kapuját veszedelem fenyegeti.

A kapucserélésnél az „új kapus“ a bírónak történt bejelentés után, azonnal, még a kapus munka megkezdése előtt, köteles más dresszt felvenni.

Nem lehet szándékos a hands és így nem is büntetendő, ha a labdát a játékos kezére, vagy a karjára rugják, még akkor is, ha a labda ez által irányt is változtat.

A szándékos, de alapjában végre ártatlan hands-et és gáncsot nem kell oly szigorúan elbírálni, mint a kiméletlen „rámenéseket“.

*
Senki többet harmadszor. S. P. ur orvosi disszertációnak beillő pótnyilatkozatára kényeszerűségből: Ez esetben nem lehet sem csűrészavarással, sem hármás forgatási rendszerrel operálni. A Radnicski terhére jog, igazság és szabálysértés történt. A zsupa három Makkabi vezetője az elnöki objektivitást offszajdre tolvá, elismerésre méltó összjátékkal „kitértek“ a kötelezettség elől. Ezáltal a Radnicskit anyagilag is megkárosították, mert más anyagi kilátásai vannak egy kora ősz, mint egy novembervegi mérkőzésnek. A Radnicski pedig egyedül erre a jövedelemre van utalva, nem számíthat száz-ezres társadalmi bevételekre. Ha egészen nyíltak és őszinték tudnának lenni, akkor S. P. urnak be kellett volna vallani a sport klubtit-

kokban járatások előtt ismert tény, hogy a Makkabi hat katolikus játékosai közül egyik-másik cserben őhajtja hagyni csapatát, mert az a jubileumi ünnepeknél őket hagyta cserben. Idő kellett ez ügyek rendezéséhez. A zsidó ünnep nem érv, ezt különben maga S. P. ur is elismerte, mondván: „En miattam lejátszhatnánk a mérkőzést, de nem akarunk az öreg tagokkal összekeveredni“. Ezek az öreg tagok ott találhatók vasárnap d. u. Novisad összes kávéházainak kártyasztalainál. Ezzel az energiával pedig a mérkőzésen is megjelenhettek volna. A Hakoah játékosai a magyar-osztrák mérkőzésen igen is játszanak, nem törődve a novisadiak különvéleményével. E tényeket nem lehet hólyag, sem vese, sem hörgőhurttal elkenni. Ami pedig a józólást illeti, ebből nem kérek onnan, ahol ebből az árunemből csak a leg-silányabbat lehetne vásárolni. (Halld a novisadi osztatlan nem cionista közvéleményt.) Ezzel részéről az ügy elintéztetett. (b. i.)

Hivatalos cseh termésjelentés.

Prágából jelentik: Az állami statisztikai hivatal ma a következő jelentést adta ki a cseh-szlovák köztársaság idei terméséről: téli buza 9,032,283 (az elmúlt esztendőben 7,738,887), nyári buza 921,427 (1,034,504), téli rozs 13 ezer 295,741 (11,094,706), nyári 260,009 (260,524), téli árpa 64,636 (69,851), nyári árpa 11,242,383 (9,647,141), zab 11,691,792 (12,041,557), tengeri 2,738,124 (2,600,925) métermázsá. Az idei gabonatermés 6,381,136 métermázsával nagyobb a múlt évi termésnél.

— **Rossz uz osztrák termés.** Az idei osztrák termést beavatott helyen minőségileg évtizedek óta a legrosszabbnak mondották. Ennek okául főként azt emlegetik, hogy az idei gyakori nyári esőzések következtében rothadás lépett fel. A rossz termés miatt az 1925—26-évi behozatali szükségletet a normális szükséglet háromszorosára becsülik.

A dinár árfolyamai

Bécs	1258.50	Prága	60.1/8
Budapest	1275.—	Trieszt	—

Szept. 18	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	9.225	—	—	178.25
Zürich	—	1087.50	1087.—	1931.—
Newyork	518.25	56.255	56.20	—
London	25.12	273.05	273.1/8	484.5/8
Páris	24.55	266.50	266.—	473.—
Milano	21.40	231.75	232.50	412.—
Prága	15.375	167.—	166.75	296.25
Berlin	—	—	—	2380.—
Budapest	0.007270	—	—	14.—
Brüsszel	22.85	—	—	441.—
Bécs	—	0.0794	0.0794	14.—
Bukarest	2.50	—	—	—
Amsterdam	—	—	—	4021.—
Szófia	—	—	—	—
Krisztiania	—	—	—	—
Szaloniki	—	—	—	—
Stockholm	—	—	—	—

Chicago terménytőzsde

1925 szeptember 18, 5 óra

Buza	Tengeri
Szeptember . . . 152.—	Szeptember . . . 92.—
December . . . 150.7/8	December . . . 81.5/8
május 1926 . . . 153.5/8	május 1926 . . . 85.5/8

Irányzat: buza, tengeri szilárd (AVALA)

Prágai tőzsde

1925 szeptember 17, devizák

Amsterdam 1381, Berlin 823.25, Zürich 671.25, Milano 157.25, Páris 160.54/25, London

164.52, Newyork 3307, Brüsszel 166, Beograd 60.54/50, Bukarest 16.52, Szófia 2484.50, Bécs 978.29/50, Budapest 0.0492, magyar korona 0.0492.

Budapesti tőzsde

1925 szeptember 18, val.—dev.
A Nemzeti Bank hivatalos árfolyamai

Angol font 340 000—347.000, cseh korona 2114—2136, dinár 1264—1286, dollár 71.397—71.297, öt dollárosoknál s nagyobb címleteknél 72.327, kisebbnél 72.327, francia frank 3383—3414, zloty 11.217—11.497, lej 356—362, léva 526—536, lira 2950—2982, német márka 16.797—17.047, schilling 9908—1002, hollandi forint 28.337—28.507, svájci frank 13.762—13.872, dán korona 17.227—17.387, svéd korona 18.857—19.017, norvég korona 14.787—14.985, belga frank 3109—3169.

Amsterdam 28.637—28.707, Beograd 1384—1292, Berlin 16.947—17.047, Bukarest 360—362, Brüsszel 3149—3169, Kopenhága 17.427—17.527, Oslo 14.987—15.087, London 345.000—347.000, Milano 2957—2977, Newyork 71.197—71.627, Páris 3383—3303, Prága 2124—2136, Szófia 532—536, Stockholm 19.007—19.217, Varsó 11.417—11.497, Bécs 1038—1098, Zürich 13.762—13.842.

Budapesti terménytőzsde

1925 szeptember 18.

Tiszavidéki buza 77 kg 371.000—380.500, buza 77 kg 385.000, fehérmezei buza 372.000, rozs 287.000—292.000. Irányzat: buza lanya, csak a rozs ára emelkedett.

Novisadi terménytőzsde

1925 szeptember 18. (Hivatalos jegyzések)

Buza

bácskai Usancen, d.k. . . . kereslet 260.—
bácskai Usancen, IX, duplikát kassza
kötés 256.50—260, 700 mm
bácskai 77-78, 2%, tiszai hajó, vámol
kötés 274.—, 4000 mm
bácskai 77-78, 2%, tiszai . . . kereslet 262.50
szerémi Usancen, d.k. . . . kínálat 255.—
szerémi 76-77, 2 / , d.k. kötés 260.—, 200 mm

Zab

bácskai Subotica vidéki . . . kereslet 150.—

Tengeri

bácskai duplikát kassza . . . kereslet 175.—
bácskai fővonat . . . kereslet 180.—

Buzaliszt

bácskai nullás d.k. . . . kötés 410.—, 350 mm
bácskai 2. sz. kenyér d.k. kötés 360.—, 100 mm
bácskai 5. sz. kenyér d.k. kereslet 805.—,
kötés 310.—, 100 mm
bácskai 6. sz. kenyérliszt . . . kínálat 250.—

Buzakorpa

bácskai gab. papir zsák kötés 130.—, 100 mm
bácskai konkoly, minta kötés 120.—, 100 mm
Irányzat: kellemesebb
Ma a tőzsde zárva van.

Novisadi értéktőzsde

1925 szeptember 18. (Hivatalos jegyzések)

Állami kölcsönkötvények

1921. évi 7 százalékos beruházási kölcsön, kereslet 79.—, kínálat 83.—, kötés 82.—, 4 százalékos kölcsön Bosznia-Hercegovina agrárviszonyainak rendezésére kereslet —, kínálat —, kötés —.

Állami sorsjegyek

2 és fél százalékos állami hadikártérítési sorsjegy kereslet 350.—, kínálat 356.—, kötés —, 1888. évi nyeremény sorsjegy (Dohány sorsjegy) kereslet —, kínálat —, 2 százalékos sorsjegykölcsön új szelvényekkel kereslet —, kínálat —.

Részvények

Városi jódosgyógyfürdő és ásványvíz részvénytársaság kereslet —, kínálat —. Iparbank kereslet 135.—, kínálat 138.—, kötés 135.—.

Szerkesztésért felel: TOMÁN SÁNDOR

Kiadó: „DELBÁCSKA“ lapkiadóvállalat

Küldje be előfizetését!!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátralelőben levő előfizetőinket és viszontelárúzóinkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postával utalványozni sziveskedjenek, nehogy a lap további küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes tisztelettel!

„Délbácska“ kiadóhivatala.

A DUNA VIZALLÁSA

Szeptember 1-én reggel	—	—	342
Szeptember 2-án	—	—	360
Szeptember 3-án	—	—	380
Szeptember 4-én	—	—	398
Szeptember 5-én	—	—	415
Szeptember 6-án	—	—	432
Szeptember 7-én	—	—	449
Szeptember 8-án	—	—	464
Szeptember 9-én	—	—	474
Szeptember 10-én	—	—	477
Szeptember 11-én	—	—	472
Szeptember 12-én	—	—	461
Szeptember 13-án	—	—	448
Szeptember 14-én	—	—	437
Szeptember 15-én	—	—	406
Szeptember 16-án	—	—	391
Szeptember 17-én	—	—	376
Szeptember 18-án	—	—	315

Piaci árak szeptember 11-én:

Vágómarha Ia	—	—	9.—10.50
Borju	—	—	14.—17.—
Sertés	—	—	13.—15.—
Malac 4—6 hetes	—	—	—
Bárány	—	—	11.—13.—
Vágott hal	—	—	20.—25.—
Hal	—	—	15.—20.—
Hal, apró	—	—	10.—14.—
Hizott lud kiló	—	—	17.—18.—
Sovány lud párja	—	—	90.—120.—
Fiatal lud párja	—	—	80.—100.—
Kacsa párja	—	—	50.—60.—
Pulyka pár	—	—	85.—100.—
Csirke, rántani való	—	—	35.—45.—
Tojás	—	—	1.—
Muhar széna	—	—	—60.—70
Szalma	—	—	—50

Hirdetőink figyelmébe!

Vasárnapi számunk részére hirdetéseket csak szombat délig, hétköznapokon pedig délután 5 óráig veszünk fel.

A „Délbácska“ kiadóhivatala.

Iskolatáskát legjutányosabban Lax bőrárutüzletében, Duna u. 20. vehet.

Zongorák és Pianinok

elsőrangú gyártmány nagy választékban

Truppel Bélánál

-o- hangszer készítő -o-

Novisad, Dunavska ulica 17.
Željeznička ulica 31. szám.

Nagy raktár mindenféle hangszerekben, gramofonok s gramofon-lemezekben, ugyszintén bel-és külföldi quinttiszta hurokban Eladás nagyban és kicsinyben.

JAVÍTÁSOKAT ÉS HANGOLÁSOKAT ELVÁLLALOK

Lawn tennis rakettek eladása és rakett javítás.

Nyilt-tér*)**Nyilatkozat**

A lelkiismeretlen konkurrencia az utóbbi időben hamis híreket terjeszt cégünkről, valami nagy csempészeti afféreket emlegetve, kétes vámdéklarációkat stb., mind azzal a szándékkal, hogy jó hírnevünknek és tekintélyünknek ártson. Értesítjük azért barátainkat, hogy ellen-ségeink tényleg hamis feljelentéseket tettek ellenünk, de a hivatalos vizsgálat és az okmányok igazolták, hogy ré zünkről minden lelki-ismeretesen intéztetett el. Amint be lesz fejezve a vizsgálat és amint a rágalmazókat átadjuk a bíróságnak, nyilvánosságra fogjuk hozni az egész esetet, hadd lássa a közönség, mily erkölcsstelen eszközöket használnak bizonyos cégek konkurrensaik ellen.

Kérjük tisztelt vevőinket, hogy továbbra is bizalommal legyenek velünk szemben és maradunk tisztelettel

Isaković József
kereskedő
Redeventa S. A.

E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

APRÓ HIRDETÉSEK

NYOMDAI MUNKÁKAT olcsón és izélesen készít Farkas és Dürbeck könyvnyomda Novi Sad, Željeznička ul. 30. szám. Telefon 488.

Féderes emailrozott **VASÁGY** betétekkel együtt két ajtó és egy ablak jutányos áron eladó. Megtekinthető: Zrinyi Péter u. 71. 1751-1

Egy TANONC kosztal felvétetik: Szücs Imre, címfestő Postanska u. 14. 1754-2

Apolló Mozi büfébe **EL-ARUSITOLÁNY** felvétetik. Bővebbet Erdélyi cukrász-üzlet. 1761-1-2

Állandó **SOFFÓR** iskola. Beiratkozni lehet naponta Pesenjanski Józsefnél Novisad, Magyar-utca 53. 1610-1-6

HIRDETÉSEK**FARKAS és DÜRBECK**

könyvnyomdai műintézete
Novisad, Željeznička ulica 30.

VÁLLAL:

Napilapokat, szépirodalmi műveket, meghívókat, eljegyzési és esketési lapokat, falragaszokat, ügyvédi, közigazgatási, ipari és kereskedelmi nyomtatványokat a legizlésebben és olcsó áron.

TELEFON: 488. SZÁM.

Kiadók 1 és 2 szoba-konyhás lakások Parnogmlina u. 10., udvarban. Érdeklődés csak déli 12 órától kezdve.

Ha jól akar **aludni**, úgy tegyen ágyába **sodronyágybetétet** amelyet méret után a legjobb és legtartósabb kivitelben

Kramer Testvérek
sodronyáru gyárában, Novi Sad, Mali Liman szerezhet be.

Szombaton, Szüreti multság! Halpaprikás! Zene reggelig! Friss Must! Friss étel-italok!
szeptember 19-én Szücs Ferenc vendéglőjében, Kr. Matija u. 16.

ÁRLEJTÉS

A városi tanács árlejtést ír ki egy 4 cilinderes, 24 lóerejű, villamos világításra berendezett, az előírás szerinti karosszériával ellátott 1500 kgr. teherbíróképességgel rendelkező **teherautóra.**

Az autó használt is lehet, de kifogástalan és használható állapotban. Az automobil a tüzoltók és tüzoltószerkek szállítására szolgál. Lezárt és lepecsételt ajánlatokat kellőleg felülbélyegezve október 12. délelőtt 10 óráig lehet beadni a városi tanácsnál. Később érkezett ajánlatokat nem vesznek figyelembe. Novisad város tanácsa, 1925. szeptember 12-én.

26.770. szám, adm. 1925.

Gyurgyevics s. k. a polgármester helyett.

2 szobás 2 konyhás **ház egynegyed hold teleppel** sürgősen

eladó.

Lakás és butor azonnal átvehető Darányi-telepen I. csoport 141. szám, Futaki-uton, a vasuti átjáró mellett. Cim: **Kovács József.**

Akik rendkívül kedvező feltételek mellett a könyvvellet megakarják tanulni, azok mielőbb jelentkezzenek. Rövid idő alatt teljes kiképzést nyernek. Érdeklődők a „FŐKÖNYVELŐ” címre irjanak, Póstaftók szám 75

818-0

Raktárral biró ház eladása.

Novisadon, a Pirosi-utca 60. számú házat vasárnap, szept. 20-án eladja **Száva Popović** háztulajdonos. A házban van vendéglő, italmérési engedéllyel és berendezéssel. A ház áll egy nagy táncsteremből, 2 szobából, egy konyhából, egy előszobából, egy folyosóból, éléskamrából stb. A ház és telek összesen 50 □ öl. Ára 100.000 dinár. Komoly vevők mindennap megtekinthetik a házat. Azonnal be lehet költözni. 1696-1-7

FOJT kalapfestő-intézet

Női, férfi és gyermekkalapok alakítását vállalja az új formák szerint Festés minden színben Új női és férfi kalapok

Novi Sad, Njegoševa u. 9.

Kiadó

egy 2 szobás és egy 1 szobás lakás
Novisad, Árpád-ucca 21.

100-200.000 Dinár

pénz keresetlik, lehetőleg rögtönre, többszörös és a legjobb fedezet mellett 4-6 hónapra jó kamatra, vagy társulhat az illető egy alkalmi üzlethez. A tőkének további jó kamatoztatása nincs kizárva. Válaszok „Express” jel-igére a kiadóba. 1738-1-2

Novisadon

megvételre keresek kisebb és azonnal be-költözhető **házat.** — Ügynököt díjazok. Ajánlatokat kér:

Harangozó István, Mali-Idjos, Bačka.
1755-1-2

FISCHER VLADIMIR és TÁRSA**NOVISAD**

Kralja Petra ulica 23. (az udvarban)
Telefon 364.

„HAFA SOLID” harisnyák és keztyűk nagykereskedése és
„KETTENMARKE” (F. Peter's Nachfolger, Wien) gallérgyár gyári lerakata.
Csak nagyban! — Gyári árak!

Sava Nišević, Novisad

VASKERESKEDÉSE

értesíti t. vevőközönségét, hogy eredeti

Meteor-kályhái

nagy választékban megérkeztek.

Továbbá a kályhákhoz szükséges mindennemű alkatrész igen jutányos áron kapható.

Állandó gazdag raktárt tart fenn agyagkályhák alkatrészeiből, ugymint: kéménybetétek, előzők-lemezek, agyag kályhaajtók, rostélyajtók, kéményalkatrészek és alkatrészállványok, kályha-előzőkek és védőtálcák, szalon-szertartók és fás-kosarak, kályhaellenzők stb.

